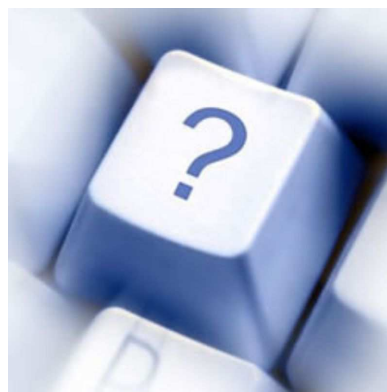

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

0. Prezentace metodického průvodce

Tento dokument je průvodcem pro dospělé frekventanty kurzu češtiny jako cizího jazyka na úrovni A2 („Společného evropského referenčního rámce“ - SERR), který vytvořila Slezská univerzita v Opavě (Česká republika) v rámci mezinárodního projektu L-Packu (Jazykového balíčku) a který je koordinován agenturou ASEV (Agenzia per lo Sviluppo Empolese Valdelsa, Itálie) a je financován a podporován Evropskou komisí.

Slouží učitelům a lektorům či tutorům, kteří chtějí využít kurz jako doplňkový materiál v rámci své výuky.

Partneři projektu, tvořící konsorcium tří univerzit a čtyř organizací pro vzdělávání dospělých v Evropě, připravili pět dalších obdobných kurzů, které mohou pomáhat ve výuce němčiny, španělštiny, novořečtiny, italštiny a litevštiny (další informace můžete najít na www.l-pack.eu).

0.1 Pro koho byl kurz vytvořen

Kurz je bezplatný a byl vytvořen pro dospělé migranty a zájemce, kteří chtějí žít v České republice. Kurz jsme navrhli pro studující se základní znalostí českého jazyka na úrovni A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

0.2 Cíle kurzu

Kurz má čtyři hlavní cíle:

- rozvíjet porozumění a komunikaci v každodenních situacích, a tak ulehčit integraci migrantů do společnosti a na trh práce,
- prohloubit slovní zásobu týkající se tématu v modulu,
- prezentovat a procvičit některé důležité gramatické struktury,
- podat základní informace o české kultuře a společnosti.

Na tomto místě bychom chtěli zdůraznit, že tento učební materiál byl navržen tak, aby se mohl používat jen pro část výuky. To znamená, že doporučujeme, aby byl integrován do kurzu, ve kterém používáte své učebnice či texty, a náš předkládaný materiál tak bude sloužit jako doplňkový.

0.3 Zdroje kurzu

Kurz je multimediální, obsahuje: *video*, *audio* a *písemný text*; všechny zdroje jsou přístupné na webu. Níže najdete jejich seznam s uvedením specifik částí kurzu:

Zdroje	Web	Popis
<u>Video nahrávky</u>	YouTube www.l-pack.eu	Obsahují krátké scénky z každodenního života.
<u>Audio nahrávky</u>	www.l-pack.eu	Jedná se o stejný materiál jako na videu, ale bez vizuální části. Může být stažen a zkopírován na mp3 přehrávač nebo vypálen na CD.
<u>Písemný text</u>	Wikibooks www.l-pack.eu	Písemná část obsahuje: <ul style="list-style-type: none">▪ návod pro samostudium (česky/anglicky),▪ příručku pro učitele a školitele (česky/anglicky),

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

- přepis dialogů a aktivity pro studenty (pouze česky).
Tuto část lze stáhnout, vytisknout nebo užívat přímo na obrazovce počítače.

Pozn.: Doporučujeme použití rychlého připojení k Internetu, zejména při užívání videa.

1.0 Obsah kurzu

Kurz obsahuje 12 modulů zaměřených na běžné každodenní situace, zvolených na základě analýzy výsledků dotazníkového šetření, jehož cílem bylo zjistit potřeby migrantů a paralelně názory učitelů cizích jazyků. Zkoumání bylo provedeno všemi partnery projektu v daných zemích.

1. Komunikace
2. Společenský a rodinný život
3. Hledání práce
4. Pracovní život
5. Zdraví
6. Hledání ubytování
7. Úřady
8. Nakupování
9. Škola
10. Sebevzdělání
11. Cestování
12. Volný čas

Každý modul obsahuje 5 videí, celkem je tedy ve 12 modulech 60 videí. V rozhovorech vystupují 2-3 mluvčí. Vzhledem k cílové skupině frekventantů kurzu, jsme zařadili převážně dva typy rozhovorů: rozhovory *face to face* (tváří v tvář) a *telefonické rozhovory*, protože jsme přesvědčeni, že jde o dva nejčastější druhy komunikace. Navíc jsme se pokusili také začlenit do učebních textů dialogy prezentující jak neformální, tak formální situace.

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

V následující tabulce je uveden přehled obsahu kurzu a sylaby.

Moduly	Gramatika	Text/Funkce	Výslovnost
1. Komunikace	Číslovky – druhy, skloňování	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Telefonování</i> ○ <i>Kalendář/čas</i> ○ <i>Počasí/ předpověď počasí</i> ○ <i>Média/televizní zprávy</i> ○ <i>Pozvání – přijmutí, odmítnutí</i> 	Výslovnost číslovek
2. Společenský a rodinný život	Slovesa v češtině – časování, slovesné třídy	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Pozdravy, představování, seznamování</i> ○ <i>Vyjádření přání, názorů, pocitů</i> ○ <i>Svatba</i> ○ <i>Narozeninová oslava</i> ○ <i>Vyjádření soustrasti</i> 	Výslovnost samohlásek v češtině – obecný přehled
3. Hledání práce	Podstatná jména – vzory podstatných jmen	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Domluva schůzky</i> ○ <i>Zrušení schůzky/Omluva</i> ○ <i>Pracovní schůzka</i> ○ <i>Předávání informace</i> ○ <i>Pracovní pohovor</i> 	Výslovnost samohlásek u/ú/ů
4. Pracovní život	Příslovce – druhy, tvoření	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Spolupráce se zaměstnavatelem</i> ○ <i>Spolupáce s kolegou</i> ○ <i>Práce na různých místech</i> ○ <i>Živnostenský list</i> ○ <i>Hledání řemeslníka</i> 	Výslovnost samohlásek a/á
5. Zdraví	Modální slovesa - časování	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>U doktora</i> ○ <i>Volání pohotovosti</i> 	Výslovnost souhláskových

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

		<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>V lékárně</i> ○ <i>Jak se cítíte?</i> ○ <i>V nemocnici</i> 	skupin <i>str/prst/skrz</i>
6. Hledání ubytování	Slovesné třídy	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Hledání podnájmu</i> ○ <i>Prohlídka podnájmu</i> ○ <i>Setkání s majitelem – domlouvání podmínek</i> ○ <i>Seznámení se spolubydlíci</i> ○ <i>Problémy s hlukem</i> 	Výslovnost samohlásek <i>e/é</i>
7. Úřady	Budoucí čas - tvoření	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Cizinecká policie</i> ○ <i>Řidičský průkaz</i> ○ <i>Finanční úřad - žádost o informaci a podávání informace</i> ○ <i>Zdravotní pojištění</i> ○ <i>Banka a pošta</i> 	Intonace české otázky
8. Nakupování	Stupňování přídavných jmen	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Nakupování v oděvech</i> ○ <i>Nakupování zeleniny a ovoce</i> ○ <i>Reklamace v nákupním centru</i> ○ <i>Nákup v nákupním centru</i> ○ <i>V internetové kavárně</i> 	Výslovnost souhlásek <i>ch, h,</i>
9. Škola	Minulý čas - tvoření	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Telefonování do školy</i> ○ <i>Výběr školy</i> ○ <i>Omluva syna</i> ○ <i>Návštěva školy</i> ○ <i>Nakupování školních pomůcek</i> 	Výslovnost souhlásek <i>r/ř</i>

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

10. Sebevzdělávání	Rozkazovací způsob	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Jazykové kurzy</i> ○ <i>V jazykové škole</i> ○ <i>Na studijním oddělení</i> ○ <i>V knihovně</i> ○ <i>Na univerzitě, na střední škole</i> 	Výslovnost dvojhásek <i>ou, au, eu</i>
11. Cestování	Typy přídavných jmen	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Rezervace letenky</i> ○ <i>Cestování vlakem, letadlem, autobusem</i> ○ <i>Cestovní doklady</i> ○ <i>Cestování/výlety</i> ○ <i>Městská doprava</i> 	Výslovnost <i>di, ti, ni</i>
12. Volný čas	Předložky	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Kulturní akce</i> ○ <i>Sportovní aktivity</i> ○ <i>Návštěva kina</i> ○ <i>Na dovolené</i> ○ <i>Návštěva muzea</i> 	Výslovnost slabik s písmenem <i>ě – bě, pě, vě, dě, tě, ně</i>

Připomínáme, že kromě této tabulky najdete více informací o modulech na jejich počátku, kde je uvedena prezentace.

1.1 Struktura modulů

Jádrem každého modulu je pět dialogů, ve skutečnosti každý z nich lze považovat za krátkou lekci se cvičením na porozumění a dalšími jazykovými cvičeními. V následujícím přehledu je uvedena struktura modulu (lekce) tak, jak ji naleznete v textové (psané) části kurzu (v § 2.1.1 můžete získat podrobnější informace o jazykových aktivitách).

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

Ve struktuře modulů však můžete najít menší obměny, protože jsou zde zařazeny aktivity, které mohou mít různý stupeň relevance v rámci modulů. Navrhujeme proto, abyste sledovali písemnou verzi každého modulu, a tím budete seznámeni s jejich přesným obsahem.

- Presentace modulu a jeho obsah
- Text dialogu 1 (lekce 1)
 - Cvičení na porozumění poslechu 1
 - Cvičení na porozumění poslechu 2
 - Cvičení na slovní zásobu 1
 - Konverzační cvičení 1
 - Výslovnost
- Text dialogu 2 (lekce 2)
 - Cvičení na porozumění poslechu 3
 - Cvičení na slovní zásobu 2
 - Konverzační cvičení 2
- Text dialogu 3 (lekce 3)
 - Cvičení na porozumění poslechu 4
 - Funkční cvičení
 - Konverzační cvičení 3
- Text dialogu 4 (lekce 4)
 - Cvičení na porozumění poslechu 5
 - Konverzační cvičení 5
- Text dialogu 5 (lekce 5)
 - Cvičení na porozumění poslechu 6
- Presentace gramatiky
 - Gramatická cvičení 1 a 2
- *V České republice* (Informace o zemi)
 - Cvičení na porozumění čtení 7

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

- Slovník
- Odkazy na slovníky online
- Klíč ke cvičením

Všimněte si, že soubory videí a poslechů mají stejné označení. Proto na začátku přepisu každého dialogu najdete následující krátkou větu:

Dialog 1 - sledujte video na YouTube/poslouchejte audio na www.l-pack.eu (modul 06.1)

To znamená, že když chcete sledovat např. video dialogu 1 v modulu 6, musíte se připojit k serveru YouTube a hledat video s názvem *modulu 06.1*. Podobně, chcete-li poslouchat dialog 1 v modulu 6, je nutné se připojit k www.l-pack.eu a vyhledat zvukový soubor, *modul 06.1*. Podobným způsobem můžete postupovat při procvičování výslovnosti.

2.0 Jak užívat kurz

Není nutné, aby se moduly probíraly podle toho, jak jsou řazeny v kurzu. Moduly a jejich obsah na sebe nenavazují a nejsou uváděny podle obtížnosti. Proto je lze používat v libovolném pořadí, a tak mohou být vybírány podle jejich obsahu nebo zájmu studentů. Vybrali jsme tento postup, abychom podpořili samostudium. Samozřejmě chcete-li, můžete začít od modulu 1 a skončit modulem 12.

Dále uvádíme následující způsoby použití kurzu:

- Samostudium - student postupuje samostatně.
- Výuka ve třídě - skupiny studentů s učitelem probírají dialogy a užívají tištěné kopie jako učebnice.
- Smíšená výuka - s tutorem, který vede skupinu studujících a radí, jak mají postupovat v samostudiu.

Tento průvodce bere v úvahu poslední dva způsoby, protože o samostudiu je pojednáno zvlášť.

2.1 Jak používat kurz s učitelem

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

Tento učební materiál lze použít jako integrační materiál pro doplnění kurzu nebo učebnice. V druhém případě se celkový čas na probrání odhaduje na 30 hodin. Jak bylo uvedeno dříve, přestože pořadí modulů není závazné, mohou se užívat v posloupnosti od 1 do 12. Pokud jde o vnitřní řád modulů, můžete postupovat podle pořadí rozhovorů (viz následující kapitola), protože jsme se snažili zvyšovat postupně obtížnost cvičení, i když to nebylo hlavním cílem.

Pokud se nemůžete připojit k Internetu v učebně, můžete se pokusit stáhnout zvukové soubory a soubory se cvičeními na výslovnost a nahrát je pro použití ve třídě na CD nebo mp3 přehrávač.

Pokud jde o písemnou část kurzu (průvodce, přepis rozhovorů, cvičení a klíče ke cvičením), můžete si text přečíst na obrazovce počítače připojením k Wikibooks, nebo ho můžete stáhnout a vytisknout z webu www.l-pack.eu. Z tištěné verze mohou být pořízeny fotokopie a ty pak předány studentům. Na konci každého modulu je uveden klíč ke cvičením. Pokud nechcete, aby studenti měli výsledky k dispozici, nemusíte je zahrnovat do studijního materiálu. Totéž platí pro slovník a webové odkazy v závěrečné části modulu.

2.2 Návrhy na použití lekcí

Moduly jsou organizovány do *lekci*, které jsou založeny na dialogu nebo na písemném textu. Proto každý modul obsahuje pět lekcí, jednu gramatickou část a jeden informační text (v *České republice*). Každá lekce začíná prezentací situace, postav a typu dialogu (*face to face*/ tváří v tvář nebo telefonický rozhovor). Nejdříve se snažte motivovat studenty tím, že se zeptáte, zda-li se octli v takové situaci, mohou také sami odhadnout, co by mělo být v dané situaci řečeno aj. Po sledování videa/poslechu rozhovorů před čtením scénáře doporučujeme udělat cvičení na kontrolu porozumění. Můžete probrat jazykové cvičení a můžete je doplnit jinými komunikativní činnostmi jako např. situační hry, které vycházejí z rozhovoru. Můžete také požádat studenty, aby provedli některé změny podle svých potřeb nebo zkušeností. V následující tabulce jsou uvedeny další informace o jazykových aktivitách a návrhy jak začlenit doplňková cvičení do kurzu.

Lekce	Aktivita	Popis
Lekce 1	Výslovnost	Cvičení na výslovnost uvádějí pouze základní přehled českého fonologického systému. Podobně jako u ostatních jazykových aktivit, také v tomto případě není cílem dosáhnout

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

		dokonalé výslovnosti rodilého mluvčího (to by bylo nemožné), ale spíše pomoci studentům chápat specifické aspekty ve znalosti jazyka na úrovni A2 (SERR). Tyto aktivity jsou doplněny dalším zvukovým souborem, který se liší od dialogů. Pro tato cvičení nebyla pořízena žádná videa. Jsou to vlastně seznamy slov či frází, které by studenti měli opakovat.
Lekce 2	Lexikální	Tyto aktivity jsou zaměřeny na rozvoj používání slovní zásoby, která souvisí s tématem modulu. Můžete uvést další nová slova z téže lexikální oblasti, nebo požádat, aby studenti sami doplnili lexikon.
Lekce 3	Funkční	Tyto aktivity uvádějí několik jazykových struktur, které jsou typické pro užívání v určité komunikační situaci (komunikativní funkce výpovědi), např. <i>představit se, omluvit se, požádat o něco, zjistit konkrétní informaci, pozvat někoho</i> atd. Doporučujeme, aby tyto struktury byly procvičovány v situačních hrách.
Lekce 4	Gramatika	V některých modulech byla zařazena gramatická aktivita na tomto místě, většinou ji však najdete za prezentací gramatiky. Účelem této části je rozvíjet komunikativní způsobem základní struktury české gramatiky. Chcete-li, můžete na webu snadno najít další cvičení a aktivity. Připomínáme, že po dialogu č. 5 najdete jednoduchou prezentaci gramatiky, která poskytuje stručný popis dané struktury.
Lekce 5	Opakování	V rámci této lekce by se měly rozvíjet jazykové dovednosti pomocí větných struktur z dialogu. Pro toto cvičení byl zvolen stejný formát ve všech modulech, a to dialog, ve kterém mají studenti doplnit řeč jedné postavy.
<i>V České republice</i>	Informační text	Úkolem této část je rozvíjet sociokulturní kompetenci studujících ve vztahu s užíváním jazyka na dané úrovni. Obsahuje autentický písemný text s vysvětleními specifických nebo neobvyklých slov. Cílem je podat studujícím některé obecné informace, které se týkají tématu modulu. Každý text je doplněn cvičením, které testuje kontrolu porozumění. I v tomto případě, pokud studenti považují dané téma za důležité nebo zajímavé, můžete jim zadat, aby připravili nějaká doplnění z webu nebo krátký individuální výzkum. Například v modulu věnovanému vzdělávání můžete požádat studenty, aby provedli jednoduchý výzkum o českém vzdělávacím

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

systemu a prezentovali výsledky ve třídě. Tento typ výzkumu může být užitečný pro migranty s dětmi. Tento druh výzkumu bezpochyby pomáhá rozšiřovat znalosti o území, na němž žijí. Dále například v tématu *Volný čas* by mohlo být zajímavé zjistit, která sportovní nebo kulturní sdružení jsou na území, kde žijí migranti. V tomto případě může být zdrojem pro shromažďování informací vlastní zkušenost. Rovněž interkulturní přístup může být velmi přínosný. Například v modulu, který se zabývá rodinou, by mohlo být užitečné sledovat, jak se odrážejí některé okamžiky společenského života v české kultuře, zároveň tato zjištění mohou být porovnána s vlastními kulturními modely studentů.

2.3 Jak používat kurz ve smíšené výuce

Jsme přesvědčeni, že mezi dvěma póly učení (samostudia a učení s učitelem ve třídě) lze identifikovat alespoň jedno přechodné stadium s některými rysy obou extrémů, a to zahrnuje "řízené sebevzdělání nebo samostudium". V tomto případě je skutečný učitel nahrazen tutorem, který pomáhá studujícím na jejich vlastní cestě k samostudiu. Představme si scénář řízeného samostudia, kde se skupina studujících setkává s tutorem jednou za týden na pár hodin. Hlavní funkcí tutora by bylo sledovat studentovy postupy a předkládat návrhy jak postupovat. Tutorovo poslání je pomoci studentům projít přes různé fáze kurzu. Seznam možných úkolů tutora může být shrnut následovně:

V počáteční fázi:

- Vysvětlit, kde najít kurz a jak jej lze stáhnout.
- Pomoci řešit obtíže.
- Vysvětlit, jak nejlépe využít kurz (viz Průvodce samostudiem).

V průběhu kurzu:

- Uvést nové moduly a nová témata.
- Kontrolovat činnosti a úkoly studujících.
- Pomoci studentům vyřešit pochybnosti, které nevyhnutelně v kurzu vzniknou.

Průvodce pro učitele/tutory

Jazykový balíček pro migranty v Evropě

- Navrhnout studujícím jiné webové zdroje.
- Motivovat a podporovat studující v kritických fázích studia.

K této příručce doporučujeme také užívat průvodce samostudiem, který je možno stáhnout ze stránek webu Wikibooks nebo www.l-pack.eu.

3.0 Zpětná vazba

K materiálu kurzu je přiložen dotazník. Pokud budeme mít od vás zpětnou vazbu, budeme moci upravit nedostatky. Pro dotazy a připomínky můžete napsat na www.l-pack.eu.

4.0 Zdroje na webu

Doporučujeme následující webové stránky, ze kterých si můžete stáhnout aktualizované materiály.

Příprava na zkoušku:

http://ujop.cuni.cz/cce/index_cs.php

http://ujop.cuni.cz/zkousky/jazyzko04_cs.php

<http://cizinci.wordpress.com/category/cizinci-v-cr/zkouska-z-cestiny-pro-cizince/>

Společný evropský referenční rámec pro jazyky:

http://www.Coe.int/t/dg4/linguistic/CADRE_EN.asp

http://cs.wikipedia.org/wiki/Spole%C4%8Dn%C3%BD_evropsk%C3%BD_referen%C4%8Dn%C3%AD_r%C3%A1mec

"Tento projekt je financován s podporou Evropské komise. Za obsah publikace [komunikace] odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentuje názor Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem."